

27. februar

DEN HELLIGE GREGOR AV NAREK*

Abbed og kirkelærer

For ihukommelse

Gregor ble født omkring 950 i regionen Andzevatsik i det historiske Armenia og vokste opp i en familie med høy litterær dannelse. Som ung trådte han inn i klosteret Narek (hvor den nåværende kurdisk befolkede landsby *Yemişlik/Nerik* i Elâzığ i Tyrkia ligger), der hans mors fetter Anania var abbed. Han hadde sin gjerning i klosterets berømte skole hele sitt klosterliv. Vakt av kjærlighet til Jomfru Maria virket han som prest og abbed og nådde den høyeste grad av hellighet og mystisk erfaring. Han fremstilte sin lære i forskjellige teologiske og mystiske verk. I 1003 skrev han sin berømte *Klagesangenes bok*. Et par år senere døde han.

Lesningsoffisiet

LESNING

Fra *Klagesangenes bok* av den hellige Gregor av Narek, abbed og kirkelærer

(Oratio 70, III-IV; SCh 78,369-370)

Jeg tar min tilflukt til deg, Kristus

Siden menneskets makt til å oppnå frelse er begrenset,
er vi avhengig av din nåde, du barmhjertige Gud
og velgjerningenes Opphavsmann,
og styrket av deg, du Allmektige,
kalt av deg, du Beskytteren,
og tilgitt av deg, du for hvem alt er mulig,¹
skånet av deg, du vår Frigjører,
og leget av deg, du vår Helbreder,
gitt liv av deg, du Uforgjengelige,
og gitt lys av deg, du vår Fornyer.

Derfor, i erkjennelse av begrensningene
i min natur som er formet av jord,
men med mot fra dem du har trøstet,
tar jeg min tilflukt til deg alene, du sønn av den levende Gud,
Kristus, du i alle ting velsignede.

* Jf. dekret fra *Gudstjeneste- og sakramentskongregasjonen* 25. januar 2021, prot. nr. 40/21. Norsk tekst approbert av *Den nordiske bispekonferanse* 11. mars 2022 og bekreftet av *Gudstjeneste- og sakramentskongregasjonen* 25. april 2022, prot. nr. 236/22.

Jeg gjentar hva jeg har skrevet,
 grunnen for denne min bønn,
 og jeg minnes det en lykkelig, vis mann har sagt:
*Vi vil falle i Herrens hender,
 ikke i hendene på mennesker;
 for som hans storhet er, slik er også hans miskunn.*²

For i denne min *Klagesangenes bok*
 ønsker jeg ikke å forringe de frelstes fortjenester,
 for uten dem, hvordan skulle vi kunne nærme oss Herren?
 Istedet søker jeg å ære vår Frelasers navn,
 prise hans nåde mot alle mennesker,
 og bringe bud om dem
 som ved gode gjerninger er løftet opp,
 alltid takket være din barmhjertighets salve.

For du er Liv, du er Frelse,
 du er Legedom, du er Udødelighet,
 du er Salighet, du er Opplysning!
 Gi meg fred fra mine synders plage,
 så vil du også få hvile
 fra mine ustanselig sutrende selvbebreidelser,
 o du min Dommer.

For du gleder deg ikke over noe annet enn menneskenes frelse,
 o du i evighet Velsignede. Amen.

¹Jf. *Luk 1,37*. ²*Sir 2,18*.

RESPONSORIUM

Jf. *Sal 34,6.23*; *2 Tim 2,22*

R. Gå til Gud og bli opplyst, så skal dere aldri rødme av skam! * Herren berger sine tjeneres liv, ingen som søker tilflukt hos ham, blir straffet.

V̄. Jag etter rettferd, troskap, kjærlighet og fred. * Herren berger sine tjeneres liv, ingen som søker tilflukt hos ham, blir straffet.

Laudes

Ant. De forstandige skal skinne som lys på himmelens hvelving; de som førte mange til rettferdighet, skal funkke som stjerner i evighet.

Bønn

Allmektige, evige Gud, med den mystiske lære gjennomtrengte du nådig den hellige Gregor, en læremester og pryd for det armenske folk. Gi at vi med ham som lærer vinner kunsten å tale med deg og stadig får styrket vårt liv ved Kirkens sakramenter. Ved vår Herre Jesus Kristus din Sønn, som lever og råder med deg i Den Hellige Ånds enhet, Gud fra evighet til evighet.

Vesper

Ant. Store lærer, du lys for den hellige Kirke, du som elsket Guds lov, hellige Gregor, be for oss til Guds Sønn.

10. mai

DEN HELLIGE JOHANNES DE AVILA*

Prest og kirkelærer

Johannes de Avila ble født omkring 1500 i Almodóvar del Campo i Spania. Etter at han var blitt prest, vandret han omkring i hele Baetica-regionen og forkynte Kristus. Han var en varm tilhenger av Tridentinerkonsilets fornyelse. I tallrike skrifter fremhevet han for prestene det grunnleggende ved konsilet og dets store betydning. Han unnslopp hverken avhør eller fengsel da han urettmessig ble mistenkt for heresi, men utla desto mer glødende den katolske lære. I sine siste år levde den hellige Johannes tilbaketrukket i Montilla i bispedømmet Córdoba og sovnet inn i Herren 10. mai 1569.

Fellesoffisiet for Kirkens hyrder: for prester (= *Tidebønnene*, bind III, s. 986ff ff), eller Fellesoffisiet for kirkelærere (= *Tidebønnene*, bind III, s. 978ff).

Lesningsoffisiet

ANNEN LESNING

Fra skriftene til den hellige Johannes de Avila, prest og kirkelærer

(*Tractatus de amore Dei erga nos*, 1. 2. 4: Madrid 2004)

*Kristi kjærlighet,
hans ansikt alltid vendt mot Faderen*

Det som uavbrutt drar vårt hjerte mot Guds kjærlighet, er synet av hans allerhøyeste kjærlighet. Av den brant han selv for oss og – sammen med ham – hans Sønn, vår høyt velsignede Herre. Mer enn velgjerninger trekker dette hjertet mot å elske. En velgjører gir av det han eier, men en som elsker, ofrer seg selv med alt han eier, og det er ikke noe annet igjen å ofre for ham.

Vi vil derfor nå, Herre¹, undersøke om Du² holder av oss, og hvis Du holder av oss, hvor stor Din kjærlighet til oss er.

Foreldre elsker sine barn fullt og helt, men elsker kanskje ikke Du oss som en far? Vi selv har ikke trådt inn i Ditt hjertes indre, min Gud, så vi kunne greie å undersøke alt dette; men Din enbårne sønn, som har steget ned fra dette indre, bar de samme tegn og påla oss på grunn av den uendelige kjærlighet som Du elsket oss med, at vi skulle kalle Deg Far. For slik du³ er god bare på grunn av det overlegne ved din godhet som Herre, på samme måte er du alene Far, og slik du

* Jf. dekret fra *Gudstjeneste- og sakramentskongregasjonen* 25. januar 2021, prot. nr. 40/21. Norsk tekst approbert av *Den nordiske bispekonferanse* 11. mars 2022 og bekreftet av *Gudstjeneste- og sakramentskongregasjonen* 25. april 2022, prot. nr. 236/22.

er, gjør du så store ting at det ikke er noen som i nærvær av din indre faderlige ømhet er verd å kalles med samme ord.

Og hvis du (som leser dette)⁴ fremdeles tviler på denne så store kjærlighet, undersøk da alle velgjerningene som Gud har skjenket deg, for de er alle garantier for og vitnemål om hans kjærlighet. Før regnskap over hvor mange alle disse velgjerninger er, og du vil se at uansett hvilke de enn er i himmelen og på jorden, er de – slik som alle ben og sanseorganer i din kropp, og de enkelte timer og tider i ditt liv – Guds velgjerninger. Undersøk også hvor mange gode råd du har fått, og de goder du har eid i dette liv, og dessuten de farer som du har unnsloppet, og de sykdommer og det blodbad som hadde kunnet rive deg bort om ikke han selv hadde befridd deg: De er alle klare tegn på kjærligheten. Og vend så øynene mot hele denne verden som er skapt alene av kjærlighet til deg, og som sammen med alle skapninger som finnes i den, viser, forkynner og deler denne kjærligheten med deg.

Og la oss nå også se hvor stor kjærligheten er som oppflammet denne Sønnen, som han gav for oss. Det finnes intet tungemål som er i stand til å uttrykke det! Noen ukyndige og uvitende merker ennå ikke denne kjærligheten som – til dom for dem – fremgår av den elskedes fullkommenhet.

Kristi kjærlighet vokser ikke ut av en fullkommenhet innpodet i oss, men av det han selv besitter, nemlig et ansikt som alltid er vendt mot Faderen.

¹I dette og det neste avsnitt henvender den hl. Johannes seg til Gud. ²Her sikter «Du» (skrevet med stor «D») til at Gud tiltales på en egen måte, ved at det på latin brukes 2. person flertall (*diligatis* – eg. «Dere holder av»). ³Her sikter «du» (skrevet med liten «d») til at Gud igjen tiltales på vanlig måte, ved at det på latin brukes 2. person entall (*tu es* – «du er»). ⁴Herfra (avsnitt 2 i traktaten) henvender den hl. Johannes seg igjen til leseren. Parentesen mangler i den latinske tekst.

RESPONSORIUM

Jf. Ef 3,18-19; Joh 3,16

R. Må dere bli i stand til å kjenne Kristi kjærlighet som overgår all kunnskap,
* Må dere motta hele Guds fylde, halleluja.

V̄. For så høyt har Gud elsket verden at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv; * Må dere motta hele Guds fylde, halleluja.

Bønn

Gud, i den hellige Johannes de Avila gav du geistligheten og ditt folk en fremragende lærer med et liv preget av hellighet og flid. Vi ber deg: Gi at Kirken også i vår tid må vokse i hellighet ved dine tjeneres iherdige flid. Ved vår Herre

Jesus Kristus din Sønn, som lever og råder med deg i Den Hellige Ånds enhet,
Gud fra evighet til evighet.

29. mai

DEN HELLIGE PAUL VI*

Pave

Giovanni Battista Montini ble født 26. september 1897 i landsbyen Concesio, nær Brescia i Italia. Han ble presteviet 29. mai 1920, og stod i tjeneste for Den apostoliske stol inntil han ble utnevnt til erkebiskop av Milano. Den 21. juni 1963 ble han opphøyet til Peters stol, førte Det annet vatikankonsil vel til ende og fremmet fornyelsen av det kirkelige liv, særlig av liturgien, den økumeniske dialog og forkynnelsen av Evangeliet i verden av i dag. Han døde i Herren 6. august 1978.

Fellesofficiet for Kirkens hyrder, for en pave (= *Tidebønnene*, bind IV, s. 1153 ff).

Lesningsofficiet

ANNEN LESNING

Fra den hellige pave Paul VIs homilier

(Ved Det økumeniske annet vatikankonsils siste offentlige sesjon,
7. desember 1965: AAS 58 [1966], 53,55-56.58-59)

Det er nødvendig å lære mennesket å kjenne for å lære Gud å kjenne

Ut fra dette konsils vektlegging av «den gudssentrerte og teologiske lære» om menneskenaturen og om verden vender Kirken seg nesten som en provokasjon mot dem som mener at denne lære er vår tids tenkning fremmed og uvedkommende. Den stiller krav som verden i utgangspunktet vil anse som absurde. Likevel er det vår tro at verden senere vil erkjenne at denne lære er menneskelig, klok og velgjørende, nemlig at Gud er til. Ja, han er virkelig til, han eksisterer faktisk; han lever, er en person, er omsorgsfull og har en godhet uten grenser. Han er ikke bare god i seg selv, men spesielt god mot oss mennesker. Han er vår Skaper, vår sannhet, vår lykke. Ja, når mennesket prøver å feste sitt sinn og sitt hjerte i Gud ved å gi rom for kontemplasjonen, da fremkaller han i deres sjel de edleste og mest fullkomne handlinger. Vi taler om de handlinger som også i vår tid kan og skal være det verdige mål for utallige menneskelige gjøremål.

I tillegg til den oppmerksomhet Kirken som er samlet på konsilet, retter mot seg selv, og den nødvendige sammenheng som forener den med Gud, retter den i

* Jf. dekret fra *Gudstjeneste- og sakramentskongregasjonen* 25. januar 2019, prot. nr. 29/19. Norsk tekst approbert av *Den nordiske bispekonferanse* 2. mars 2020 og godkjent av *Gudstjeneste- og sakramentskongregasjonen* 4. mai 2020, prot. nr. 244/19.

særlig grad sin oppmerksomhet også mot mennesket, slik det fremstår i vår tid. Vi taler om mennesket slik det lever i dag, mennesket som bare er opptatt av sin egen fremgang; mennesket som ikke bare mener det er sentrum for alt som interesserer det selv, men som også våger å hevde at det selv er kilde og mål for all virkelighet. Hele mennesket som fenomen – slik vi i nyere tid bruker ordet – som viser seg i alle dets fremtoninger, har vært gjenstand for konsilfedrenes oppmerksomhet, de som også selv er mennesker, ja, de er alle hyrder og brødre, fylt av inderlig uro og glødende kjærlighet. Mennesket som heftig klager over sin sørgelige lodd; mennesket som mener at alle andre både i fortid og i nåtid er det underordnet, og som derfor alltid er upålitelig og tilgjort, selvisk og ustyrlig. Mennesket som er misfornøyd med seg selv, som ler og gråter; mennesket som er omskiftelig og med letthet kan spille en hvilken som helst rolle. Mennesket, intenst opptatt av vitenskapens granskning alene. Mennesket som tenker, elsker og strever og alltid vender oppmerksomheten mot et eller annet. Mennesket som i sin barndoms uskyld, i sin skjulte fattigdom fromt utholder sin skrøpeligheit, må betraktes med hellig ærefrykt. Mennesket som på den ene side bare er opptatt av seg selv, men som på den annen side holder samfunnet oppe; mennesket som *lovpriser tiden som var*,¹ samtidig som det venter på tiden som kommer, mennesket som drømmer lykkeligere om fremtiden enn om fortiden. Mennesket som er både forbryter og helgen, og så videre. Den alminnelige og profane interesse for det menneskelige har noen ganger vist seg i sin store uhyrlighet, og denne har – for å si det slik – egget konsilet til strid. En religion, nemlig dyrkelsen av Gud som ville bli menneske, og en annen religion – for det må anses som en religion – nemlig dyrkelsen av mennesket som vil bli Gud, har ført en gjensidig kamp. Men hva har skjedd? Ble det strid, slag, *anathema*? Det hadde virkelig kunnet bli det, men det skjedde åpenbart ikke. Den gamle fortelling om den barmhjertige samaritan har vært forbildet og regelen som vårt konsils åndelige prinsipper har vært tuftet på. Ja, en umåtelig kjærlighet til menneskene har gjennomtrengt konsilet. Menneskenes behov – nøye undersøkt og gransket som de er, som vokser proporsjonalt med mengden av denne jordens barn – har lagt beslag på denne vår synodes oppmerksomhet. Dere som dyrker det menneskelige i vår tid, dere som avviser sannheter som overskrider tingenes natur, gi iallfall konsilet ros og anerkjennelse for vår nye tilnærming til det menneskelige! For også vi, ja ganske særlig vi, fremmer den menneskelige kultur.

Når tingene forholder seg slik, må det i sannhet sies at den katolske tro og det menneskelige liv danner en vennskapspakt, og begge samles om ett bestemt mål: det beste for mennesket. Den katolske tro er til for menneskeslekten, og i en viss forstand er den menneskeslektens liv. Den bør kalles liv, for denne opphøyde og fullkomne lære er blitt overlevert fra menneske til menneske. (Ja, er det ikke slik at ethvert menneske, overlatt til seg selv og alene, vil oppdage at det selv er et mysterium?) Denne livets lære, brakt videre fra menneske til menneske, stammer

fra Gud. Skal vi derfor lære det sanne og ufordervede menneske å kjenne, må vi først lære Gud å kjenne.

Alle dere som her er til stede, la oss huske at i ethvert menneskes ansikt kan Kristi, Menneskesønnens ansikt gjenkjennes – særlig hvis dets tårer og lidelser skinner gjennom – og at den himmelske Fars ansikt kan gjenkjennes i Kristi ansikt, han som sier: *Den som har sett meg, har sett Faderen.*² Når vi gjør det, forandres vår måte å betrakte de menneskelige ting på til en kristendom som blir helt sentrert om Gud. For å uttrykke det også på denne måten: Det er nødvendig å lære mennesket å kjenne for å lære Gud å kjenne.

¹Horats, *Ars poetica – Brevet om dikterkunsten*, l. 173, gjendiktet av Peter Astrup Sundt (i serien *Kanon, Antikkens litteratur på norsk*), Gyldendal 2016, s. 45. ²Joh 14,9.

RESPONSORIUM

Jf. Fil 4,8

R. Alt som er sant og edelt, rett og rent, alt som er verdt å elske og akte, * legg vinn på det (**Påsketiden:** halleluja)!

V. Alt som er til glede og alt som fortjener ros, * legg vinn på det (**Påsketiden:** halleluja)!

Bønn

Gud, du ga den salige pave Paul, en iherdig apostel for din Sønns Evangelium, i oppdrag å styre din Kirke. Vi ber deg: Gi at vi som er blitt opplyst av hans lære, må få arbeide sammen med deg om å utbre kjærlighetens kultur blant verdens borgere. Ved vår Herre Jesus Kristus din Sønn, som lever og råder med deg i Den Hellige Ånds enhet, Gud fra evighet til evighet.

28. juli

DEN HELLIGE MARTA, DEN HELLIGE MARIA
OG DEN HELLIGE LASARUS*

Minnedag

Marta, Maria og Lasarus var søsken. Da de mottok Herren som gjest i Betania, tjente Marta ham omsorgsfullt, og Maria lyttet fromt til ham. Ved sine bønner oppnådde de at broren stod opp fra de døde.

Fellesofficet for hellige menn og kvinner (*Tidebønnene*, bind IV, s. 1210ff)

Lesningsofficet

HYMNE

Ved Jesu føter ei stille stund
når orda kjem frå hans eigen munn,
– når eg med Jesus åleine er,
då er det hugnad å leva her.

Kvar finst ein fagrare stad på jord!
Kvar høyrest visare sanningsord?
Når eg med Jesus åleine er,
då ynskjer eg ikkje meire her.

Her må det tunge og vonde fly,
her vert eg alltid i striden ny,
for eg med Jesus åleine er,
den største løyndom får løysing her.

Så lat då koma kva koma vil,
eg veit den stad eg skal springa til,
der eg med Jesus åleine er.
Kven kan då standa imot oss her?

Og snart så kjem ho, den stunda kjær
då eg skal sjå honom slik han er.
Då eg med Jesus i himlen er
og taler med han som aldri her. Amen.

* Jf. dekret fra *Gudstjeneste- og sakramentskongregasjonen* 26. januar 2021, prot. nr. 35/21. Norsk tekst approbert av *Den nordiske bispekonferanse* 11. mars 2022 og bekreftet av *Gudstjeneste- og sakramentskongregasjonen* 25. april 2022, prot. nr. 236/22.

ANNEN LESNING

Fra den hellige abbed Bernhards prekener

(*Sermo 3 in Assumptione beatæ Mariæ Virginis, 4. 5: PL 183, 423. 424*)

I vårt hus har kjærlighetens orden delt ut et trefold av tjenester

Brødre, la oss ta i betraktning hvordan kjærlighetens orden i dette vårt hus har delt ut et trefold av tjenester: Martas hushold, Marias kontemplasjon, Lasarus' bot. Hver sjel som er fullkommen, har samtidig dette trefold. Likevel synes hver enkelt av dem å angå de andre, ettersom noen bruker ledig tid til hellig kontemplasjon, andre til hushold for brødrene, og andre igjen tenker tilbake på *sine år med bittert sinn, lik falne som ligger i graven.*¹ Slik er det tydelig, slik er det nødvendig at Maria fromt og opphøyet retter oppmerksomheten mot sin Gud, Marta velvillig og barmhjertig mot sin neste, Lasarus miserabelt og ydmykt mot seg selv.

Enhver bør ta i betraktning sin egen posisjon. *Om Noa, Daniel eller Job hadde vært i denne by, kunne de ved sin rettferdighet bare berge seg selv, sier Herren, og de kunne hverken berge sønn eller datter.*² Vi smigrer ingen, la heller ingen av dere forlede seg selv! For de som ikke har fått seg betrodd noen forvaltning, som ikke er blitt overlatt noe hushold, de bør holde seg helt i ro, enten ved Jesu føtter sammen med Maria, eller iallfall sammen med Lasarus i gravens hegn. Hvorfor blir ikke Marta uroet når det gjelder mange ting, hun som strever for så mange? Men for deg som det ikke hviler et slikt krav på, er ett av to nødvendig: enten slett ikke å la deg uroe, men heller å *ha din lyst og glede i Herren,*³ eller, selv om du nå ikke greier det, å ikke la deg uroe når det gjelder så mangt, men som profeten sier om seg selv, å være urolig for deg selv.

Men det er nødvendig at også Marta blir formant, og det så mye mer som *det av forvaltere kreves at de viser troskap.*⁴ Tro vil hun være dersom hun ikke søker *sitt eget, men* det som hører Jesus Kristus til,⁵ slik at intensjonen altså vil være ren dersom hun ikke gjør sin, men Herrens vilje. Da vil handlingen altså være innrettet på dette. For det er noen hvis øye ikke er *friskt,*⁶ og de får sin lønn. Det er noen som drives av egne motiver, og alt det de ofrer, blir tilsmusset, da de jo er opptatt av sin egen vilje i det de gjør.

Kom nå og stem i bryllupssangen med meg. La oss grunne over hvordan brudgommen når han kaller på bruden, ikke utelater noen av disse tre ting eller føyer noe til disse. *Stå opp, sier han, skynd deg, min elskede, min vakre jente, min due, og kom.*⁷ Mon det ikke er den elskede som med Herrens vinning for øye trofast også gir sitt eget liv for ham? For så ofte som hun avbryter det åndelige studium for *en av hans små,*⁸ like ofte gir hun åndelig sitt liv for ham. Er hun ikke *vakker, hun som uten slør for ansiktet ser Herrens herlighet som i et speil, hun som blir forvandlet til dette bildet, fra herlighet til herlighet, og dette skjer ved*

Herrens Ånd? Er det ikke *duen* som klager og sukker i bergrevnene, i fjellveggen ly,⁹ som var hun begravet under steinen?

¹Jf. *Sal* 88, 6. ²Jf. *Esek* 14,14. ³Jf. *Høys* 2,10. ⁴Jf. *1 Kor* 4,2. ⁵Jf. *Fil* 2,21. ⁶Jf. *Luk* 11,34. ⁷Jf. *Høys* 2,10. ⁸Jf. *Matt* 10,42. ⁹Jf. *Høys* 2,14.

RESPONSORIUM

Jf. *Joh* 12,1-3

R. Etter at Jesus hadde vekket opp Lasarus, ble det holdt et festmåltid for ham i Betania. * Marta vartet opp.

V̄. Da kom Maria med et pund kostbar salve, og med den salvet hun Jesu føtter.
* Marta vartet opp.

Bønn som til laudes.

Laudes

HYMNE

Tre søsken i Betania
har Herren sjølv som gjest.
Det er for han den heim på jord
som er hans hjarte nest.

Du strevar, Marta, for din gjest
og treng ei hjelparhand.
Så kvifor skal då bøna di
få slikt eit svar frå han?

Kom, Marta kjære, set deg ned
ved foten hans ei stund
og høyr i lag med søster di
på orda frå hans munn.

Den gode del er òg for deg,
hans gåve også di.
Då skal du visst få tene han,
ditt strev skal få si tid. Amen.

Ant. til Benedictus. Jesus løftet blikket mot himmelen og ropte høyt: Lasarus, kom ut!

Eller:

Jesus var glad i Marta, hennes søster Maria og broren Lasarus.

Bønn

Gud, din Sønn kalte Lasarus fra graven tilbake til livet, og gjestet i sin nåde Martas hus. Vi ber deg: Gi oss som trofast tjener ham i våre brødre og søstre, å næres når vi sammen med Maria grunner på hans ord, han som lever og råder med deg i Den Hellige Ånds enhet, Gud fra evighet til evighet.

17. september

DEN HELLIGE HILDEGARD AV BINGEN*

Jomfru og kirkelærer

Hildegard ble født i 1098 i Bermersheim (nå: Bermersheim vor der Höhe) i Tyskland, og i 1115 avla hun ordensløfter i benediktinerabbediet på Disibodenberg. Omkring 1150 grunnla hun klosteret Rupertsberg nær Bingen og ble dets abbedisse. Kyndig i naturvitenskap og musikk fremstilte hun samvittighetsfullt for presteskapet og folket i tallrike skrifter den åpenbaring som hun hadde erfart gjennom mystisk kontemplasjon. Hun forkynte bot i handling og gjendrev læremessige villfarelser, slik at også fyrster og paver ivrig søkte hennes råd. Etter en tids sykdom døde den hellige Hildegard i 1179.

Fellesofficet for jomfruer: for én jomfru (= *Tidebønnene*, bind IV, s. 1188ff), eller Fellesofficet for hellige kvinner: for ordenssøstre (= *Tidebønnene*, bind IV, s. 1251ff).

Lesningsofficet

ANNEN LESNING

Fra den hellige jomfru og kirkelærer Hildegard av Bingens brev

(Ep. LII: *Wernerio de Kirchein, cum ceteris societatis suæ fratribus*: PL 197, 269-271)

Et bilde av Kirken

I året 1170 etter Herrens fødsel hadde jeg et langt sykeleie. I våken tilstand på kropp og sjel så jeg et meget vakkert bilde i form av en kvinne. Hun hadde en utsøkt sødme og i sin umåtelige dyrebarhet en skjønnhet så stor og raffinert at intet menneskesinn på noen måte kunne fatte det, og hennes skikkelse strakte seg fra jorden like til himmelen.

Også hennes ansikt strålte med stor klarhet, og hennes øyne så inn i himmelen. Hun var iført en skinnende drakt av hvit silke, omgitt av en kappe pyntet med perler og de kosteligste steiner, som smaragder og safirer. På føttene hadde hun sko av onyks. Men hennes ansikt var overstrødd med støv, og drakten var på høyre side revet i stykker, hennes kappe hadde mistet sin edle skjønnhet og hennes sko var blitt svertet.

* Jf. dekret fra *Gudstjeneste- og sakramentskongregasjonen* 25. januar 2021, prot. nr. 40/21. Norsk tekst approbert av *Den nordiske bispekonferanse* 11. mars 2022 og bekreftet av *Gudstjeneste- og sakramentskongregasjonen* 25. april 2022, prot. nr. 236/22.

Med høy og sorgfull røst ropte hun mot den høye himmel: «Lytt, himmel, for mitt ansikt er skittent, og sørg, jord, for min drakt er revet i stykker, og skjelv, avgrunn, fordi mine sko er blitt svertet.» Og atter sa hun: «Jeg var skjult i Faderens hjerte inntil Menneskesønnen – som ble unnfanget og født i jomfruelighet – utøste sitt blod, han som også med det samme blod trolovet seg med meg og utstyrte meg med min medgift¹.»

For friske og åpne er min brudgoms sårmerker så lenge sårene av menneskenes synder er synlige. Kristi prester som burde gjøre meg ren og tjene meg i oppriktighet, tilsøler disse samme sår, fordi de i sin store grådighet løper omkring fra den ene kirke til den andre. Ved dette river de også min drakt i stykker, siden de bare tilsynelatende er lovens og Evangeliets og sitt prestedømmes forsvarere. På denne måten ødelegger de min kappe, fordi de i alle ting overser de bud som de er blitt opplært i. De oppfyller dem ikke i god vilje og i fullkommen gjerning, hverken i form av avholdenhet, lik smaragd, eller rundhåndede almisser, lik safir, eller i andre gode og rettferdige gjerninger (som lik juveler av andre slag blir Gud til ære). Enda mer svertes mine sko fordi de tydeligvis ikke vil vandre på de rette eller hårde og tunge rettferdighetens veier, eller frembyr gode forbilder for sine undergivne, selv om det under mine sko finnes noen som liksom i hemmelighet stråler av sannhetens lys.

Og jeg hørte en stemme fra himmelen som sa: «Dette bildet viser Kirken. O du menneske som ser og hører de klagende ord, bring dem derfor frem for prestene som er oppnevnt og ordinert til å styre og undervise Guds folk. Sammen med apostlene er det sagt til dem: *Gå ut i hele verden og forkynn Evangeliet for alt som Gud har skapt.*»²

¹«Utstyrte meg med min medgift», eg. «doterte (meg)» (*dotavit*), faguttrykk fra romerretten, opprinnelig om å utstyre en som gifter seg, med (rikelig) medgift (*dos*), senere også om å overlate verdier til et spesielt formål, som å danne en stiftelse, slik at noen får overlatt formuen til forvaltning, men uten å få eiendomsrett til den. ²Mark 16,15.

RESPONSORIUM

Dan 2,21-22; 1 Kor 12,11

R. Herren gir de vise visdom og de forstandige forstand, * Han åpner det dype og det skjulte, og hos ham har lyset sin bolig.

V. Alt dette gjør den ene og samme Ånd, som deler ut sine gaver til hver enkelt slik han vil. * Han åpner det dype og det skjulte, og hos ham har lyset sin bolig.

Bønn

Gud, du livets kilde, som fylte den hellige jomfru Hildegard med profetisk ånd, vi ber deg: Gi oss med henne som forbilde og forbeder å kjenne dine veier og i denne verdens mørke erfare klarheten i ditt lys. Ved vår Herre Jesus Kristus din

Sønn, som lever og råder med deg i Den Hellige Ånds enhet, Gud fra evighet til evighet.

5. oktober

DEN HELLIGE FAUSTINA KOWALSKA *

Jomfru

Maria Faustina Helena Kowalska, født i Głogowiec i Polen i 1905, viet sitt korte liv til Kristus i kongregasjonen Søstrene av Vår Frue av Barmhjertigheten og fikk kallet til å forkynne Guds barmhjertige kjærlighet. I sin sjels *Dagbok* etterlot hun seg et vitnesbyrd om sine mystiske erfaringer; hun ansporet til å forkynne og utbre Den guddommelige barmhjertighet over hele jordens krets. Den hellige Faustina døde i Kraków i 1938.

Fellesofficet for jomfruer eller Fellesofficet for hellige kvinner: for ordenssøstre (= *Tidebønnene*, bind IV, s. 1234 ff), utenom det følgende:

Lesningsofficet

ANNEN LESNING

Fra den hellige pave Johannes Paul IIs homilie ved kanoniseringen av den hellige Faustina

(*Acta Apostolicae Sedis* 92 [2000], 671-672)

Budskapet om Kristi barmhjertighet

I dag fylles vi i sannhet av den største glede når vi for hele Kirken fremholder søster Faustina Kowalskas liv og vitnesbyrd som en Guds gave til vår tid. Påskyndet av det guddommelige forsyn er livet til denne ydmyke datter av Polen helt og holdent knyttet til det tyvende århundres historie, det århundre som vi nettopp har lagt bak oss. For det var mellom første og andre verdenskrig at Kristus betrodde henne sitt budskap om barmhjertighet. Den som husker, var vitne til og opplevde disse årenes begivenheter og de fryktelige lidelser som rammet utallige mennesker, vet godt hvor nødvendig budskapet om Den guddommelige barmhjertighet var.

Jesus sa til søster Faustina: «Menneskene vil ikke finne fred før de i tillit henvender seg til min barmhjertighet.»¹ Formidlet av den polske ordenssøster er dette budskapet om Den guddommelige barmhjertighet for alltid knyttet til det tyvende århundre, det siste århundre i det annet årtusen og en bro over til det tredje. Og dette budskapet er ikke nytt, men kan ansees som en gave som gir oss

* Jf. dekret fra *Gudstjeneste- og sakramentskongregasjonen* 18. mai 2020, prot. nr.229/20. Norsk tekst approbert av *Den nordiske bispekonferanse* 11. mars 2022 og bekreftet av *Gudstjeneste- og sakramentskongregasjonen* 25. april 2022, prot. nr. 236/22.

spesiell veiledning så vi får hjelp til mer intenst å leve ut påskens evangelium, for å bringe det som en lysstråle til vår tids menn og kvinner.

Hva vil de kommende år bringe oss? Hvordan vil menneskets fremtid bli på jorden? Det er det ingen gitt å vite. Det som imidlertid er sikkert, er at det samtidig med nye fremskritt dessverre ikke vil mangle smertefulle erfaringer. Men lyset fra Den guddommelige barmhjertighet som Herren gjennom søster Faustinas karisme likesom på ny har villet gi jorden, vil opplyse de menneskelige veier i det tredje årtusen.

Det er likevel nødvendig at også dagens mennesker – som apostlene i sin tid – tar imot den oppstandne Kristus i historiens Øvre sal, han som viser sårmerkene fra korsfestelsen og gjentar: *Fred være med dere!*² Det er nødvendig at menneskene lar Den Hellige Ånd berøre og gjennomtrenge dem, den Ånd som Kristus gir dem etter sin oppstandelse. For Ånden heler hjertets sår, river murene som skiller oss fra Gud og fra hverandre, og gjør at vi samtidig på ny kan glede oss over Faderens kjærlighet og den broderlige enhet.

Kristus har lært oss at «mennesket ikke bare mottar og erfarer Guds barmhjertighet, men også er kalt til ‘å øve barmhjertighet’ mot andre: *Salige er de barmhjertige, for de skal få barmhjertighet.*»³⁴ Jesus har vist oss barmhjertighetens mange veier, den som ikke bare tilgir synder, men også kommer alle menneskelige behov i møte. Jesus bøyer seg ned mot all menneskelig elendighet, materiell så vel som åndelig.

Kristi budskap om barmhjertighet fortsetter å nå oss gjennom hans hender, som strekker seg ut mot det lidende mennesket. Det er slik hun så ham, og slik forkynte hun ham for menneskene på alle kontinenter, søster Faustina. Skjult i sitt kloster Łagiewniki i Kraków gjorde hun sitt liv til en lovsang for barmhjertigheten: *Jeg vil alltid synge om Herrens miskunn.*⁵

¹Dagbok (Diario), s. 132. ²Joh 20,19.26. ³Matt 5,7; ⁴Johannes Paul II, encyklikaen *Dives in misericordia* om Den guddommelige barmhjertighet, 30. november 1980, 14; dansk oversettelse: Rig på Barmhjertighed, Ansgarstiftelsen i kommission hos Niels Steensens Forlag 1982, s. 43

[https://www.katolsk.dk/fileadmin/katolsk/User_uploads/dokumenter_andrepavelige/DIVES_in_MISERICORDIA_A5.pdf]. ⁵Sal 89, 2.

RESPONSORIUM

Sal 89,2; 103,8

R. Jeg vil alltid synge om Herrens miskunn, * fra slekt til slekt skal min munn gjøre din trofasthet kjent.

V. Barmhjertig og nådig er Herren, sen til vrede og rik på miskunn. * Fra slekt til slekt skal min munn gjøre din trofasthet kjent.

Bønn

Gud, du som gav den hellige Faustina i oppdrag å utbre din grenseløse barmhjertighets gaver, gi oss ved hennes forbønn og eksempel å ha full tillit til din godhet og raust øve kjærlighetens gjerninger. Ved vår Herre Jesus Kristus din Sønn, som lever og råder med deg i Den Hellige Ånds enhet, Gud fra evighet til evighet.

HYMNEREGISTER

Selv om hymnene til tidebønnene så langt ikke har forpliktende melodier, foreligger hos liturgikommisjonen forslag til melodier som kan fås ved henvendelse.

Tre søsken i Betania, Arve Brunvoll (1937-), 2019 © Arve Brunvoll

Ved Jesu føter ei stille stund, Mathias Orheim (1884-1958), 1908 © Åshild Orheim Haga. Melodiforslag: *Sangboken (Syng for Herren)*¹⁹⁸³, nr. 54